

• ЖАҢА КІТАП

Шерлі шежіре, шерменде жыр

Қолымызға тағы бір толымды жинақ түсті. Кітап «Уа, дариға, заманым!» деп аталады. Авторлары – ағайынды Саққұлақ Қосан Ыбырайымұлдары. Жинақтың он бойынан кешегі кеңестік жүйе тұсындағы дәуір тынысы, замана үні, адамдар тағдыры аһ ұрады. Толқымай оқу, тебіренбей қабылдау мүмкін емес. Асылдар аманаты, сол аманатқа адалдық танытқан ұрпақтың көз майы мен көл-көсір еңбегі тағы бар. Бірге парактап көрелік...

Ерсін МҮСАБЕК,
«Ortalyq Qazaqstan»

Кітап авторлары – тағдырлы жандар. Өзім Жаңаарқаның тумасы болғандықтан, ағайынды Саққұлақ, Қосан ақсақалдардың есімін жастайымнан естіп өстім. Тығылып намаз оқыған, жасырынып жаназа шығарған терең молда болғандығын айтатын үлкендер. Қосан қарияның ақындығы туралы сирек болса да, айтылып, жазылып жүретін-ді. Алайда, тура осынша қазына қалды деп ойламапшын. Менің бұрыннан білетінім – Саққұлақ ақсақал сөзге шешен, шежіреге жүйірік болғандығы және 1916 жылғы «Қараағаш (Айғыржал) көтерілісі» ұйымдастырушылардың бірі екендігі. Арқа төңірегінің ғана емес, барша қазақ даласын мекен еткен рулардың шежіресін жатқа білетін зерделі қария. Қазақтың қабырғалы қаламгері Сәйділі Талжановпен, Алаштың абызы Ақселес Сейдімбекпен сырлас, пікірлес болған десетін біздің жақтың қариялары. Ал, ақын Қосан туралы жаңаарқалық жазушы Асан Жұмәділдиннің, белгілі өлкенатунушы Ібраһым Ісломовтің жазбаларынан оқып жүрдік. Бірақ, ол кісінің Ұлы Отан соғысына қатысып, неміс тұтқынында болғанын, елге аман-есен келгеннен кейін «сатқын» деген жалған жаламен 25 жылға тілжеккенге айдалғанын білмейді екенмін. Өлендерінің дені сол лагерде жазылған екен.

Елге деген сағыныш, бауырға деген аңсар көңіл, досқа арнаған сыр, сол кездегі әміршіл жүйеге деген лағнет, бәрі бар өлендерінде. Қарапайым тілмен өрілген

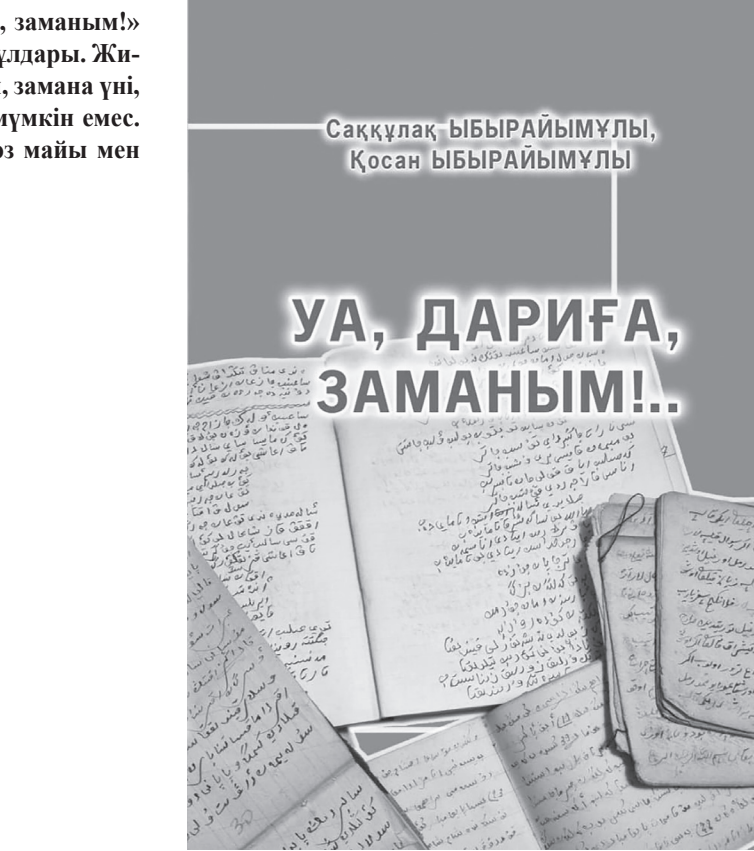
өлеңде терең сыр, асқақ рух бар. Шерлі шежіре, шерменде жырдың құндылығы – осында.

Ұрпақтарының айтуынша, қолжазба араб қарпімен (төте жазу) сақталған. Кириллицаға қотару көп уақыт алыпты. «Инемен құдық қазғандай» күрделі тәржіманы ақтоғайлық азамат Айдаржан Қасенов жасаған. Аманатқа қиянат жасамай, мейлінше қастерлі міндетті абыроймен атқарып шыққан. Шатаспасам, бұл жинақ Айдаржанның бірінші аудармасы емес. Бұған дейін де төте жазумен сақталған біраз қолжазбаны қазақша сойлеткенін білеміз.

Сонымен, тәп-тәуір тәржімаланып, бізге түсінікті әліпбиге қаз-қалпында түскен шерлі өлең белгілі қаламгер Серік Сағынтайдың да сүзгісінен өткен екен. Әйтеуір, «айналасы жұп-жұмыр» дүние бола қалған. Десек те, түпнұсқа қатты түрлене қоймаған секілді. Сол дәуірдегі ақындардың мәнері, автордың қолтаңбасы толық сақталған. Біз мұны аудармашы мен редактордың осалдығы емес, аманат алдындағы жауапкершілігі деп түсіндік.

Өмір туралы өсиет, адамдық пен адалдық туралы насихат – кітаптың құнын арттырып, маңызын еселеп тұрған автордың даралығы мен даналығы. Солақай саясаттың сойылы маңдайына тиіп, тағдырын тәлкекке салса да, Қосан ақын Алланы дәріптеуін, ақыреттің талабын, шаріғаттың шартын жырлаудан бас тартпағаны байқалады. Бәлкім, қайсарлығы, бәлкім, табандылығы... Мүмкін, тақуалығы.

Мына бір шумақтарына назар аударып көріңіз:

Ақырет қамын ойлаңыз,
Ораза, намаз қоймаңыз!
Тәңір алдында мақшарда
Ұялып пенде, қалмаңыз!

Қызыл өкіметтің қылышынан кан тамып тұрған содыр жүйеде осылай деп қай ақын сөйлер еді?! Жасыратын несі бар, Қосан атамыз осылай жырлап жүргенде, біздің «қазақ совет әдебиетінің» көрнекті өкілдері «Күн көсем» деп жыр жазып, Мемлекеттік сыйлық алып жатқан.

Қосан Ыбырайымұлы айдаудан оралғаннан кейін де біршама жыл өмір сүріп, 1983 жылы 81 жасында бақиға аттанды. Ақтық демі таусылғанша ала қағазға телміріп, өлең жазып кеткен екен. Тіпті, тапа тал түсте, терезелерді қараңғылап алып, май шаммен жазатын болған. Әпкербақан жүйенің әңгүдік аңдушыларынан жасқанғаны шығар. Бірақ, қаламын доғармапты.

Ақын өлендерінің көркемдік

деңгейі туралы көлгірсуден аулақпын. Қосан жырларынан оның әулиелігі айқұлақтанып тұрады. Мына бір шумағын осыдан алпыс жыл бұрын жазылған деп айта аласыз ба?

Дінді сатып, ата ғұрып ұмытушы қазақ көп,

Тәңір жазды – қайда барам шара жоқ?

Басты-бұтты бірдей ашып, орыс боп,

Басқа ұлттарға ақымақтар мазақ боп.

Бүгін жазылған сияқты... Қосан Ыбырайымұлы өлендерінің өміршеңдігі осында тұр.

Ақын жырларында дала жырауларының дарыны, Иманжүсіптің сарыны, ұлттық рухтың жалыны бар. Құнды қолжазбаны кәдеге жаратқан ақынның ұрпағы Амандық Жөкетаевқа алғыс білдіре отырып, асыл мұра ғылыми айналымға түссе деген тілегімізді білдіреміз.

• 6 ШІЛДЕ – АСТАНА КҮНІ

Бес бірдей нысан ашылды

Елордамыздың 25 жылдық мерейтойына орай бес бірдей әлеуметтік нысан ашылды. Яғни, Шахтинск қаласында балалардың үш ойын алаңы мен бір көпсалалы корт және қала аумағына енетін Жаңа Долинка кентінде де тағы осындай бір корт салынып, пайдалануға берілді.

Ержан ИМАШ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Сол күні қаланың Жеңістің 40 жылдығы көшесінде ашылған алғашқы корттың салтанатында Шахтинск қаласының әкімі Мұрат Қыдырғанбеков, оның орынбасары Сәрсенбай Жаппаров және қалалық мәслихаттың депутаттары болды. Қала әкімі Мұрат Қыдырғанбеков ашылған нысандардың балалардың ойнап, тынығуына, тіпті ересектердің спортпен шұғылданып, қала тұрғындары арасында салауатты өмір салтын қалыптастыруға ықпал ететінін айрықша атап көрсетті.

Іске қосылған кешенде жаз мезгіліне сай көгал төселіп, екі қақпа, екі баскетбол қалқаны, алты жарықтандырығыш бағандары, сыртта үш қатар көрермендер мінбері орнатылған. Бұл жерде жазда футбол, баскетбол ойнауға болса, қыста мұз айдынын құйып, хоккей ойнауға толық мүмкіндік бар.

Қаладағы «Барыс» клубының жас футболшылары ойынды бастап, допты ойынға қала әкімі қосып берді.

ШАХТИНСК

Қарағанды облысы бойынша Ішкі мемлекеттік аудит департаментінде мемлекеттік қызметшілерінің Ар-намыс кодексінің, мемлекеттік қызмет және жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңдарының нормаларын департамент қызметкерлерінің бұзу фактілерін хабарлау үшін 9.00-18.00-ге дейін жұмыс тәртібімен 56-31-35, 56-25-82 сенім телефондары қызмет етеді. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштеріне арналған электрондық мекенжайы: fink.kar@minfin.gov.kz

Д

• ЖАҒЫМДЫ ЖАҒАЛЫҚ

Нәрестеге ЖСН бірден беріледі

Бұрын баланың туу туралы куәлігін алуға ата-анасы өтініш білдіргеннен кейін ЖСН алу мүмкін болатын. Бұдан былай жаңа туған нәрестеге ЖСН (жеке сәйкестендіру нөмірі) бірден беріледі. Ішкі істер министрлігі мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп, пилоттық жобаны іске қосты.

Гүлнұр СЕРІКЖАНҚЫЗЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Куәлік ата-ананың қолына тигенше балалар есепке алынбайтын. Бұрынғы жүйеге сәйкес Азаматтық хал актілерін тіркеу (АХАТ) органы алдымен баланың тегін, атын, әкесінің атын көрсетіп, ата-анасының өтініші негізінде туу туралы актілік жазбаны тіркеді. Кейін ішкі істер органдары балаға ЖСН жасап, ата-анасына туу туралы куәлік берілді.

Енді АХАТ бөлімі туу туралы медициналық куәлікті алғаннан кейін автоматты түрде баланың туу туралы актілік жазбасын жасайды. Соның негізінде баланың ЖСН-ы қалыптасады. Баланың ата-анасына жеке өтінішін қажет етпей-ақ, проактивті форматта (көрсетілетін қызметті берушінің ұсынысы бойынша) бірқатар мемлекеттік қызметтер автоматты түрде көрсетіледі.

Атап айтқанда, бала тууға байланысты және бала күтімі бойынша жәрдемақы алу, жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылған жағдайда әлеуметтік төлемді тағайындау және төлеу, бала 1,5 жасқа толғаннан кейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайда әлеуметтік төлем. Сонымен қатар, жүйе анасына баланың тегі, аты және әкесінің аты (бар болса) туралы мәліметтерді беру туралы SMS-хабарлама жібереді (3 жұмыс күні ішінде жауап беру керек). Деректер алынғаннан кейін туу туралы куәлік әзірленеді.

Осылайша туу туралы куәлік берілгенге дейін балаға ЖСН беру мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінде жаңа туған балаларды толыққанды есепке алуға, сонымен қатар, ата-аналарға баланың тууына байланысты мемлекеттік қызметтер көрсетуге мүмкіндік береді.

• ???????

Қарағанды-Астана автобусы жолға шығады

Қарағанды-Астана бағытындағы автобус үш жылдан бері жолаушылар санының күрт азайып кетуіне байланысты қатынауды тоқтатқан. 17 шілдеден бастап Қарағандыдан Астанаға автобус қайта қатынайтын болады.

Гүлнұр СЕРІКЖАНҚЫЗЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Соңғы уақытта қарағандылық тұрғындар автобус рейсінің аздығына шағымдана бастаған. Шындығында, әркімнің өз көлігі бола бермейді. Енді бірі республикалық трассаларда апаттардың көбеюіне байланысты өз өмірін такси жүргізушілеріне сеніп тапсыра алмайтындарын айтып жеткізген.

Күні кеше қала автовокзалы Қарағанды-Астана бағытындағы автобус өз жұмысын қайта бастағаны туралы хабарлады. Рейстер қалалар арасында осы жылдың 17 шілдесінен күн сайын жүре

бастайды. Автобус Осакаров ауданы арқылы өтеді. Жүру уақыты: 7:00, 10:00, 13:00, 16:00 сағатта.

– Билеттерді Теміртау, Топар, Шахан, Қарқаралы автостанцияларының кассаларынан және автовокзал терминалдарынан сағат 6.00-ден 23.00-ге дейін үзіліссіз және демалыс күндеріне қарамастан сатып алуға болады. Автобус жөнелтілгенге дейін 30 күн бұрын онлайн брондауға және сатып алуға мүмкіндік бар, – деді қалалық автовокзал мамандары.

«GoldCorp» ЖШС, БСН 200640026244, Астана қ., А.Сембинов көшесі, 17, 33-кеңсе, Қарағанды облысындағы Солтүстік Самомбет учаскесін барлау жоспарына қоршаған ортаны қорғау бөлімі бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізеді, №1728-EL лицензиясы (түзету). Тыңдау 16.08.2023 ж., сағат 12.00-де Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Жаңатөған ауылдық округі, Жаңатөған ауылы, Үшқын көшесі, 38, клуб ғимараты, сондай-ақ Zoom конференциясы арқылы өтеді (Идентификатор: 5118020965, кіру коды: uaeK4z).

Жобалық құжаттама пакетімен порталда танысуға болады esportal.kz. Барлық ескертулер мен ұсыныстар Бірыңғай экологиялық порталда қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады esportal.kz, сондай-ақ эл. мекен жайы: goldcorp2022@mail.ru. Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады. Мекен жайы: goldcorp2022@mail.ru және телефон бойынша: 7-701-78-726-98.

ТОО «GoldCorp», БИН 200640026244, г.Астана, улица А.Сембинова, 17, офис 33, проводит общественные слушания в форме открытого собрания по Разделу охраны окружающей среды к Плану разведки участка Северный Самомбет в Карагандинской области, лицензия №1728-EL (корректировка). Слушания состоятся 16.08.2023 г., в 12.00 ч., по адресу: Карагандинская область, Каркаралинский район, Жанатоганский сельский округ, село Жанатоган, ул.Ушкын, 38, здание клуба, а так же посредством Zoom конференции (Идентификатор: 5118020965, код доступа: uaeK4z).

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на портале esportal.kz. Все замечания и предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на Едином экологическом портале esportal.kz, а также на эл. адрес: goldcorp2022@mail.ru. Дополнительную информацию можно получить по эл. адресу: goldcorp2022@mail.ru и по телефону: 7-701-78-726-98.

№174

Академик Е.Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің экономика факультеті түлектерді бакалавриат пен магистратураның келесі мамандықтары бойынша мамандар даярлайды:

«IT-кәсіпкерлік және цифрлық экономика» (математика + информатика), «HR-экономика және еңбек қауіпсіздігі», «Математикалық экономика, статистика және деректерді талдау» (физика + математика), «Экономика» (докторантура бар), «Менеджмент», «Есеп және аудит», «Қаржы», «Мемлекеттік және жергілікті басқару» (докторантура бар), «Маркетинг және SMM», «Логистика», «Мемлекеттік аудит», «Әлемдік экономика», «Кәсіпкерлік және жобаларды басқару», «Бизнес-аналитика және консалтинг», (география + математика), «Туризм», «Мейрамхана ісі және қонақ үй бизнесі» (география + шет тілі), Грантка түсу үшін – КарУ коды – 031; Мем.лицензия: KZ83LAA00018495, «ҚР Білім және ғылым министрлігінің Ғылым және білім саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті» 28.07.2020 ж. берген, тел.: 8(7212)35-64-05, <https://buketov.edu.kz/>, priemka@ksu.kz

№409

«Қарағанды облысы әділет департаменті» мемлекеттік мекемесіне 2020 жылдың 27.05 күні тіркелген №3754-1930 «Жезқазған аймақтық білім және ғылым қызметкерлерінің жергілікті кәсіптік одағы» қоғамдық бірлестігінің «Ақтоғай аудандық білім қызметкерлері кәсіптік одағының ұйымы» филиалының ережесі жоғалды. Жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

№412

Жарнама бөлімінің байланыс телефоны:
43-21-55

Қарағанды Шинсервис

ШИНАЛАР

- жеңіл автокөліктер үшін
- жеңіл жүк көліктері үшін
- тракторлар және ауыл шаруашылығы техникалары үшін
- арнайы техникалар үшін

Арнайы дилер «Алтайский шинный комбинат» ААҚ «Росава» ЖАҚ «Матадор» ЖАҚ

Қарағанды қ., қойма: Асфальтная көш., 22, дүкен: Бытовая көш., 14/1
тел. 8(7212) 97 20 27; 8 707 80 35 800

Қарағанды облысы: ауа райы					
	7 шілде		8 шілде		9 шілде
Қарағанды қаласы	+25	+16	+26	+15	+25 +17
Абай ауданы	+26	+16	+27	+15	+26 +17
Ақтоғай ауданы	+24	+12	+25	+12	+25 +13
Бұқар жырау ауданы	+22	+14	+25	+15	+21 +14
Қарқаралы ауданы	+21	+12	+22	+14	+20 +13
Нұра ауданы	+28	+16	+27	+15	+27 +16
Осакаров ауданы	+25	+16	+26	+16	+25 +17
Шет ауданы	+25	+13	+26	+14	+26 +14

Ақпарат <https://www.gismeteo.kz/> сайтынан алынды